

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINANCIJSKOJ REVIZIJI PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2012. GODINU

Broj:01/02/03-08-16-1-512/13

Sarajevo, lipanj 2013. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA	3
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama.....	5
3. Sustav internih kontrola.....	6
4. Proračun.....	7
5. Pregled rashoda proračuna	9
5.1. Tekući izdaci	9
5.2. Kapitalni izdaci	11
6. Bilanca stanja	11
7. Javne nabave	12
8. Korespondencija.....	12
III. PRIVITAK	13
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	13
Izjava o odgovornostima rukovodstva	
Pregled rashoda proračuna za 2012. godinu	
Bilanca stanja na 31.12.2012. godine	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilanca stanja, pregled prihoda, primitaka i financiranja, pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebni podaci o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava i pregled kapitalnih ulaganja) u **Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) za godinu koja se završava 31. prosinca 2012. godine i reviziju usuglašenosti poslovanja s odgovarajućim zakonima i propisima za 2012. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Pravobraniteljstva potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole u instituciji.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i primjenljivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na 31. prosinca 2012. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Pravobraniteljstva u tijeku 2012. godine bile su u svim značajnim aspektima usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na

- točku 4. Izvješća, dio koji opisuje nepostojanje plana djelovanja u svezi borbe protiv korupcije i strateškog plana razvoja institucije.
- točku 5.1. Izvješća, dio koji se odnosi na netransparentno korištenje sredstava reprezentacije.

Sarajevo, 28.06.2013. godine

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Božana Trninić

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Pravobraniteljstvo je utemeljeno Zakonom o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine¹, a u cilju osiguranja mogućnosti da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem glede njenih Ustavom utvrđenih mjerodavnosti, interesa i prava.

Mjerodavnost Pravobraniteljstva propisana je zakonom sukladno kojem Pravobraniteljstvo:

- ima funkciju zakonskog zastupnika Bosne i Hercegovine, njezinih institucija i organa, pred svim redovnim sudovima BiH i državnim organima;
- zastupa naprijed navedene institucije pred Ustavnim sudom BiH;
- u upravnim sporovima zastupa institucije i organe BiH po ovlasti institucije koja je u sporu;
- zastupa Bosnu i Hercegovinu pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i međunarodnim organima drugih država, a po posebnoj ovlasti može zastupati entitete i Brčko Distrikt BiH.

Pored navedenog, Pravobraniteljstvo vrši pravno savjetovanje, kontrolu zakonitosti zaključenih ugovora imovinsko-pravne prirode institucija Bosne i Hercegovine te daje pravna mišljenja na prijedloge zakona i drugih propisa kojim se uređuju imovinsko-pravni odnosi, tj. stječu prava i stvaraju obveze prema imovini u vlasništvu BiH.

Pravobraniteljstvom rukovodi pravobranitelj i njegova dva zamjenika koje imenuje Vijeće ministara BiH sukladno Zakonu o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH. Vijeće ministara BiH je imenovalo pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja 12. studenog 2012. godine na mandat od četiri godine. Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju Pravobraniteljstva, funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po 16 mjeseci.

Sjedište Pravobraniteljstva je u Sarajevu, a 31.12.2012. godine u instituciji je bilo zaposleno ukupno 19 djelatnika.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Pravobraniteljstva za 2011. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji, te izrazio pozitivno mišljenje na financijska izvješća Pravobraniteljstva i zakonitost poslovanja s isticanjem predmeta vezano za racionalno korištenje sredstava reprezentacije..

Pravobraniteljstvu su predložene preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nepravilnosti u daljnjem poslovanju.

Pravobraniteljstvo nije dostavilo odgovor Uredu za reviziju sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH o poduzetim aktivnostima radi nadilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2011. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije dane u Izvješću o reviziji za 2011. godinu, te uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

¹ Službeni glasnik BiH, broj 08/02, 10/02, 44/04 i 102/09

Realizirane preporuke:

- Privatna vozila u službene svrhe koriste se u iznimnim i opravdanim slučajevima, a rezervacija smještaja u zemlji vrši se putem narudžbenice.
- Pravobraniteljstvo je poduzelo aktivnosti na korištenju resursa sustava „e-vlade“ što je za posljedicu imalo smanjenje određenih troškova.
- Poduzete su aktivnosti na usklađivanju cijene zakupa s tržišnim cijenama koje su rezultirale smanjenjem troškova zakupa.
- Vezano za procedure javnih nabava, datuma otvaranja ponuda je definiran neposredno nakon isteka roka za podnošenje ponuda.

Nerealizirane preporuke:

- Pravobraniteljstvo nije osiguralo dokaze o namjenskom, reprezentativnom i transparentnom utrošku sredstava reprezentacije.
- Ponovno je vršeno angažiranje osoba po ugovoru o djelu za poslove definirane važećom sistematizacijom radnih mjesta.

3. Sustav internih kontrola

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usuglašenost poslovanja sa zakonima i propisima.

Provedenom revizijom je utvrđeno kako unutarnje ustrojstvo Pravobraniteljstva nije u cijelosti implementirano. Tako, primjerice, još nisu popunjena radna mjesta tajnika Pravobraniteljstva, dva pomoćnika pravobranitelja te šefa pisarnice. Nepopunjavanje naprijed navedenih pozicija može predstavljati rizik u smislu upravljanja i kvalitetnog obavljanja poslova propisanih zakonom. Obzirom na ograničena proračunska sredstva u 2012. godini, Pravobraniteljstvo nije moglo poduzeti radnje na uspostavi potpunog unutarnjeg ustrojstva.

Budući da na razini institucija BiH još uvijek ne postoje jedinstvena pravila, procedure i standardi potrošnje za pojedine kategorije troškova, Pravobraniteljstvo je usvojilo određeni broj internih akata kojima su regulirana pojedina područja potrošnje i definirane razine ovlasti i odgovornosti rukovodstva i osoblja. Vezano za jačanje sustava internih kontrola, konstatirano je kako su potrebna daljnja unaprjeđenja sustava u dijelu koji se odnosi na korištenje sredstava reprezentacije te pri angažiranju osoba temeljem ugovora o djelu.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH², Pravobraniteljstvo ne ispunjava kriterije za uspostavljanje vlastite jedinice (odjela) za unutarnju reviziju te će tu funkciju temeljem Odluke o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH³ obavljati Ministarstvo financija i trezora BiH.

² Službeni glasnik BiH, broj 27/08, 32/12

³ Službeni glasnik BiH, broj 49/12

4. Proračun

Pravobraniteljstvo se u razdoblju od siječnja do lipnja 2012. godine financiralo sukladno dvjema odlukama o privremenom financiranju institucija BiH i međunarodnih obveza BiH⁴. Zahtjevom za dodjelu sredstava iz proračuna za 2012. godinu iz veljače 2012. godine, Pravobraniteljstvo je dostavilo zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna u ukupnom iznosu od 1.409.247 KM, no u konačnici Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2012. godinu⁵ koji je stupio je na snagu 1. lipnja 2012. godine, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u iznosu od **1.002.000 KM**.

Ukupno izvršenje proračuna Pravobraniteljstva za 2012. godinu iznosilo je 909.724 KM što je za 111.094 KM manje u odnosu na prethodnu godinu (smanjenje od oko 11%).

Temeljem suglasnosti Ministarstva financija i trezora BiH, Pravobraniteljstvo je tijekom godine u dva navrata izvršila prestrukturiranje rashoda u ukupnom iznosu od 13.600 KM. Prestrukturiranje je izvršeno s pozicija bruto plaće (200.000 KM) i naknade troškova zaposlenih (72.000 KM) na ostale pozicije tekućih izdataka, a iznos od 6.000 KM na poziciju kapitalnih izdataka.

Struktura odobrenog i izvršenog proračuna po vrstama rashoda prikazana je u Tablici I. u privitku Izvješća.

- **Program rada i izvješće o radu**

Program rada Pravobraniteljstva za 2012. godinu pripremljen je na temelju Zakona o Pravobraniteljstvu BiH i Poslovnika o radu Pravobraniteljstva BiH. Temeljni ciljevi utvrđeni Programom rada su stručno pravodobno i efikasno zastupanje BiH i njezinih institucija u sporovima pred sudovima i drugim organima, poduzimanje aktivnosti u svezi učinkovite zaštite državne imovine te doprinosu radu Povjerenstva za državnu imovinu.

Strategija za borbu protiv korupcije: Vijeće ministara BiH usvojio je 2009. godine Strategiju za borbu protiv korupcije 2009.-2014. godine i Akcijski plan za provedbu Strategije koji podrazumijevaju preuzimanje proaktivne uloge prema prijavi i korupciji, odnosno izradu politike i strategije institucije u sprečavanju korupcije, jačanje svijesti i povećanje odgovornosti u korištenju javnog novca, utjecaj na transparentnost svih postupaka, te predočavanje rezultata rada.

Uloga Ureda za reviziju institucija BiH u suzbijanju rizika za pojavu prijave i korupcije dominantno je usmjerena na osiguravanje vladavine prava i transparentnosti u radu i trošenju javnih sredstava. Ured za reviziju stoga provjerava jesu li uspostavljeni i funkcioniraju li dobro sustavi i procedure interne kontrole koji će spriječiti prijavu i korupciju ili umanjiti prostor za takvo djelovanje.

Tijekom procesa revizije institucije, Ured za reviziju je utvrdio kako Pravobraniteljstvo nema sačinjen plan djelovanja sukladno navedenim dokumentima Vijeća ministara BiH, koji bi značio nadogradnju već izgrađenih kapaciteta za efikasnu provedbu programa za prevenciju korupcije, edukaciju osoblja Pravobraniteljstva i podizanje svijesti o rizicima od korupcije. Bez adekvatno razvijenih kapaciteta nije moguće provesti neophodne aktivnosti u području prevencije korupcije i koordinaciji borbe protiv korupcije.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 2/12 i 31/12

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 42/12

Preporučamo Pravobraniteljstvu usvajanje jasno definiranog akcijskog plana provedbe Strategije, s utvrđenim linijama odgovornosti i vremenskim okvirom za implementaciju, osiguravanje dobrog upravljanja i efikasnu provedbu iste, te izradu periodičnih izvješća u kojima bi se naveo napredak u odnosu na svaki ključni prioritet koji je u fazi provedbe.

U provedbi preporuke Pravobraniteljstvo bi trebalo osigurati potrebnu koordinaciju s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, u cilju što efikasnije borbe protiv korupcije i njene prevencije, osiguranja konzistentnosti i održivih rezultata aktivnosti provedenih u sklopu Strategije Vijeća ministara BiH.

Strateško planiranje: Strateški plan razvoja institucije sa visokoinovativnim rješenjima i novom, adekvatnom politikom razvoja, koja bi podrazumijevala određena restrukturiranja postojećih kapaciteta i preusmjerenja na razvojne projekte i investicije glavna je pretpostavka za ispunjenje razvojnih ciljeva, nužnu provedbu strukturalnih razvojnih reformi koje, u konačnom, vode poboljšanju učinkovitosti i kvaliteta rada institucije.

Tijekom revizije institucije, Ured za reviziju je utvrdio kako Pravobraniteljstvo nema sačinjen Strateški plan razvoja kao programski dokument koji bi podrazumijevao aktiviranje kapaciteta na modernizaciji radnih kapaciteta i povećanju djelotvornosti i efikasnosti.

Ured za reviziju preporuča Pravobraniteljstvu da u narednom razdoblju posveti pozornost strateškom planiranju, u cilju instaliranja strukturalnih poboljšanja i mjerljivih rezultata razvoja, kroz planiranje i izgradnju instrumenata za adekvatan razvoj kompetencija, razvoj ljudskih resursa, radnih kapaciteta, podizanje inovativnosti, vještina, stvaranje i plasman novih rezultata i konkurentskih vrijednosti u radu kao jedan od strateških preduvjeta povećanja efikasnosti.

Izvješće o radu Pravobraniteljstva za 2012. godinu sadrži najvažnije aktivnosti ove institucije iz njene mjerodavnosti. Izvješće je 27. ožujka 2013. godine dostavljeno Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH.

Prema podacima iz navedenog Izvješća, u 2012. godini u Pravobraniteljstvu je u radu bilo ukupno 6.441 predmet po svim osnovama. U 2012. godini primljeno je u rad 2.847 predmeta, od čega: parnični predmeti - 970, ovršni predmeti - 252, pravna mišljenja - 1.117, te ostali predmeti - 508. U izvještajnom razdoblju riješena su 2.394 predmeta, a u 2013. godinu preneseno je 4.047 predmeta.

U svom Izvješću o radu Pravobraniteljstvo navodi kako vrijednost spora svih parničnih predmeta (3.073 predmeta) ukupno iznosi 1.407.204.377 KM. Nadalje, navodi se kako je riješeno 525 parničnih predmeta. Od navedenog broja, 464 predmeta su riješena u korist stranke koju zastupa Pravobraniteljstvo, dok 61 predmet ukupne vrijednosti spora 1.713.888 KM nije riješen u korist stranke koju zastupa Pravobraniteljstvo.

Pravobraniteljstvo u svom Izvješću također ukazuje i na problem kako Ministarstvo financija i trezora BiH pravosnažne sudske presude u pravilu ne izvršava u paracionom (dobrovoljnom) roku, što dovodi do dodatnog opterećenja proračuna institucija BiH pojavom troškova ovršnog postupka koji bi se u suprotnom mogli izbjeći.

5. Pregled rashoda proračuna

Ukupni rashodi Pravobraniteljstva u 2012. godini iznose 909.724 KM. Od toga, rashodi za tekuće izdatke iznose 902.772 KM, a rashodi za kapitalne izdatke 6.952 KM.

5.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Bruto plaće i naknade zaposlenih ostvarene u 2012. godini iznose 336.043. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, planirani broj radnih mjesta iznosi 23, a s 31.12. 2012. godine institucija je u radnom odnosu imala 19 osoba. U ovoj godini nije bilo zapošljavanja osoba.

Ukupno isplaćene novčane nagrade u instituciji iznose 2.414 KM. Najznačajniji iznos (2.215 KM) isplaćen je zaposlenima na temelju angažmana u provođenju postupaka javnih nabava i povećanog obima posla sukladno Odluci o okvirnim kriterijima za dodjelu novčane nagrade i Pravilnikom o novčanoj nagradi zaposlenih u Pravobraniteljstvu. Visina isplaćenih iznosa kretala se u rasponu od 150 KM do 300 KM.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova zaposlenih realizovane s 31.12.2012. godine iznose 96.320 KM. Značajnije naknade odnose se na topli obrok tijekom rada (27.798 KM), prijevoz s posla i na posao (20.660 KM), smještaj dužnosnika (18.919 KM) i odvojeni život (13.026 KM).

Obračun i isplata naknada vršena je sukladno podzakonskim aktima koji definiraju pojedine vrste naknada.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni izdaci za službena putovanja u instituciji iznose 17.761 KM. Od toga, putni troškovi u zemlji iznose (9.015 KM), a putni troškovi u inozemstvu (8.746 KM). U ovoj godini, realizacija putnih troškova je za 60 % manja u odnosu na prošlu godinu.

Putovanja u zemlji uglavnom su vezana za prisustva pomoćnika pravobranitelja na zakazanim sudskim raspravama, a putovanja u inozemstvu odnose se na seminare, razna savjetovanja i ročišta u pogledu zastupanja i zaštite imovine i pravnih interesa Bosne i Hercegovine pred međunarodnim sudovima, arbitražama i organima drugih država.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga ostvareni u 2012. godini iznose 22.644 KM. Značajniji iznosi odnose se na mobilne telefone (8.538 KM), poštanske usluge (7.245 KM) i fiksne telefone (4.814 KM).

Pravo na korištenje mobilnih telefona u Instituciji ostvaruje 14 osoba, na temelju interne odluke o visini utvrđenih sredstava za ove potrebe.

Visina naknade kreće se u rasponu od 30 KM vozača do 250 KM za pravobranitelja. Odlukom je definirano kako će eventualna prekoračenje ovih usluga snositi korisnici istih.

Pregledom pojedinih računa za mobilne telefone utvrđeno je kako prekoračenja od utvrđenih iznosa snose korisnici ovih usluga.

- **Izdaci za nabavu materijala**

Realizacija izdataka za nabavu materijala u 2012. godini iznosi ukupno 16.857 KM. Najznačajniji iznos predstavlja nabava uredskog materijala (12.314 KM), dok se ostali izdaci odnose na sitan inventar (1.346 KM), stručne knjige i literaturu (1.291 KM) i hranu i prehrambeni materijal (1.155 KM).

Provedenom revizijom pojedinih faktura za nabavu materijala, uočeno je kako se prilikom knjiženja izdataka na pripadajuća konta, nije vršeno razdvajanje iznosa koji se odnose na kompjutorski odnosno uredski materijal.

S tim u svezi, preporučamo da se u cilju transparentnijeg praćenja realizacije ovih izdataka, pravovremeno vrši knjiženje ovih izdataka na pripadajuća konta, sukladno Pravilniku o računovodstvu institucija BiH.

- **Unajmljivanje imovine**

Ukupni izdaci za unajmljivanje imovine u 2012. godini iznosili su 5.600 KM a izvršeni su temeljem plaćanja zakupa garažnog mjesta za dva vozila. Sukladno zaključenom ugovoru mjesečna najamnina za razdoblje siječanj-travanj 2012. godine iznosila je od 500 KM, odnosno 250 KM po vozilu. Od svibnja 2012. godine novim ugovorom cijena zakupa je umanjena na 450 KM mjesečno. Cijena zakupa je od 01. veljače 2013. godine dodatno umanjena sklapanjem novog ugovora i sada iznosi 400 KM mjesečno.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Izdaci za službena vozila Pravobraniteljstva realizirani u 2012. godini iznose 17.458 KM. Financijski značajniji iznosi odnose se na izdatke za gorivo (9.597 KM), materijal za popravak i održavanje vozila (1.757 KM), nabavu guma (2.268 KM) i usluge pranja i parkiranja vozila (1.371 KM).

Institucija na raspolaganju ima četiri putnička vozila, od kojih su dva dobivena posudbom u prosincu 2012. godine od Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva odbrane BiH.

Internim aktom definiran je način korištenja službenih vozila i istim je pravo na korištenje za dolazak i odlazak s posla dano pravobranitelju.

Također, internim pravilnikom je definirano kako u izuzetnim slučajevima, kada su sva službena vozila zauzeta, zaposleni mogu na temelju pismenog odobrenja pravobranitelja koristiti privatno vozilo u službene svrhe.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge iznosili su 47.312 KM. Značajnija realizacija izdataka evidentirana je na temelju neto isplata ugovora o djelu (25.655 KM), usluga reprezentacije (7.396 KM) te usluga javnog informiranja i odnosa s javnošću (2.125 KM).

Usluge reprezentacije: Pravobraniteljstvo je internim propisima definiralo prava na mjesečno korištenje sredstava reprezentacije, za pravobranitelja u iznosu od 400 KM i zamjenike pravobranitelja po 250 KM. Navedeni limiti su važili do prosinca 2012. godine, kada je imenovan novi menadžment. Izmjenom internog pravilnika pravo na priznavanje troškova reprezentacije zadržano je za pravobranitelja i zamjenike pravobranitelja, ali u mjesečnom iznosu do 400 KM. Definiran je i način pravdanja sredstava reprezentacije i to na

temelju originalnih i čitkih računa koji na poledini moraju sadržavati obrazloženje nastalog troška.

Provedenom revizijom konstatirano je kako je značajniji dio nastalih troškova reprezentacije pravdan putem blagajne, kao i da se pri pravdanju utroška sredstava ne sačinjava adekvatno prateće izvješće koje bi bilo temelj za pravdanje, odnosno dokazivanje svrhe i povoda nastanka troška reprezentacije. Testiranjem uzorkovanih računa uočeno je kako su priznavani troškovi reprezentacije koji su nastali i u dane vikenda, a koji se nisu mogli dovesti u svezu s aktivnostima institucije. Pravobraniteljstvo vodi evidenciju o mjesečnom utrošku sredstava te ne dozvoljava prekoračenje definiranih limita.

Mišljenja smo kako je za pravdanje troškova reprezentacije neophodno sačiniti adekvatno obrazloženje o povodu i razlozima za nastanak troškova reprezentacije. Pri tome je potrebno osigurati dokaz da su sredstva utrošena transparentno, reprezentativno i namjenski.

Ugovori o djelu: Ukupni neto izdaci iskazani na kontu ugovora o djelu iznose 25.541 KM, od čega je za angažiranje vanjskih suradnika utrošeno 23.445 KM, a za angažiranje volontera do devetog mjeseca 2012. godine 2.096 KM.

Analizirajući angažman vanjskih suradnika može se konstatirati da je Pravobraniteljstvo tijekom 2012. godine angažiralo šest vanjskih suradnika za obavljanje poslova na temelju ugovora o djelu, od čega su četiri osobe angažirane za obavljanje poslova definiranih Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta. Pravobraniteljstvo je angažiralo dvije osobe za obavljanje poslova vozača za potrebe institucije, od čega je jedna osoba bila angažirana tijekom čitave godine i pored činjenice da je radno mjesto vozača predviđeno postojećom sistematizacijom popunjeno te da je zaposleni vozač tijekom godine bio prisutan na poslu. Ostale osobe angažirane su za obavljanje pravnih, informatičkih te poslova prevođenja radnih dokumenata sa stranog jezika.

Uvažavajući potrebu osiguranja kontinuiteta rada Pravobraniteljstva, preporučamo da se obustavi angažiranje osoba na sistematiziranim i popunjenim radnim mjestima, a eventualne potrebe za ovim angažmanom da se riješe u okviru važećih regulativa.

5.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tijekom 2012. godine iznose 6.952 KM i odnose se na nabavu kompjutorske opreme. Pravobraniteljstvu su, sukladno zahtjevu za dodjelu sredstava iz proračuna, odobrena kapitalna ulaganja u vrijednosti od 7.000 KM. Sredstva su utrošena za nabavu računara i printera.

6. Bilanca stanja

Ukupna aktiva Pravobraniteljstva iskazana je u iznosu od 51.495 KM. Aktiva se sastoji od sljedećih pozicija: novčana sredstva (6.799 KM), kratkoročna potraživanja (938 KM), te neotpisana vrijednost stalnih sredstava (44.208 KM). Financijski značajnije stavke stalnih sredstava su kompjutorska oprema, motorna vozila te namještaj.

Pasiva Pravobraniteljstva ukupno iznosi 63.916 KM a čine je kratkoročne tekuće obveze (14.487 KM), obveze prema djelatnicima (5.221 KM) te izvori sredstava (44.208 KM). Kratkoročne tekuće obveze se odnose na obveze prema dobavljačima koje su uglavnom izmirene početkom 2013. godine.

Bilanca stanja na 31.12.2012. godine prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

7. Javne nabave

Pravobraniteljstvo je utvrdilo plan nabava za tekuću godinu. Postupci nabave su pokretani sukladno donesenom planu. Izbor najpovoljnijeg dobavljača najvećim dijelom realiziran je putem konkurentskog zahtjeva i izravnog sporazuma. Točnije, Pravobraniteljstvo je provelo deset postupaka izbora najpovoljnijeg dobavljača slanjem zahtjeva za dostavljanje ponuda, od čega je za devet dato i dodatno obavještenje u Službenom glasniku BiH. Sedam nabava je izvršeno putem izravnog sporazuma. Vrijednosno značajnije nabave odnose se na: nabavu kompjutorskog materijala (67.396 KM), nabavu pogonskog goriva (21.000 KM) te nabavu kompjutorske opreme (6.952 KM).

Analizirajući provedene postupke izbora najpovoljnijeg dobavljača (uredski materijal i toneri, usluge tiskanja) može se konstatirati kako vrijednosti zaključenog ugovora značajno odstupaju od planirane vrijednosti nabave.

Preporučamo Pravobraniteljstvu da prilikom sačinjavanja plana nabava isti usuglasi s odobrenim proračunom, te da vrijednosti zaključenih ugovora značajnije ne odstupaju od raspoloživih sredstava.

8. Korespondencija

Pravobraniteljstvo nije u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2012. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2012. godinu.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Danijel Jozić

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Munevera Baftić

Članovi tima:

Nataša Pavlović, revizor

Osman Paćuka, revizor

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvalitete**

Dragoljub Kovinčić

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Pravobraniteljstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2012. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04 i 49/09 i 42/12), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10) i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (Protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2012. godinu (Službeni glasnik BiH broj 42/12) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Pravobraniteljstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 26.04.2013. godine

Pravobranitelj

Mladen Mandić

Pregled rashoda proračuna za 2012. godinu

Naziv institucije: PRAVOBRANITELJSTVO BIH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađiva- nja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	995.000	0	995.000	902.772	91
Bruto plaće i naknade	731.000	-11.600	719.400	674.226	94
Naknade troškova zaposlenih	118.000	-2.000	116.000	96.320	83
Putni troškovi	31.000		31.000	17.761	57
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	17.000	8400	25.400	22.644	89
Izdaci za energiju i kom.usluge	0		0	0	
Nabavka materijala	19.000		19.000	16.857	89
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	12.000		12.000	11.266	94
Unajmljivanje imovine i opreme	6.000		6.000	5.600	93
Izdaci za tekuće održavanje	12.000		12.000	9.697	81
Izdaci za osiguranje	2.000		2.000	1.089	54
Ugovorene i druge posebne usluge	47.000	5200	52.200	47.312	91
2. Kapitalni izdaci	7000	0	7.000	6.952	99
Nabava zemljišta			0		
Nabava građevina			0		
Nabava opreme	7.000		7.000	6.952	99
Nabava ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0		0	0	
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.002.000	0	1.002.000	909.724	91

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna odobrilo 28.02.2013. godine.

Pravobranitelj

Mladen Mandić

Bilanca stanja na 31.12.2012. godine

Naziv institucije: PRAVOBRANITELJSTVO BIH

Tablica II.

Opis	31.12.2011.	31.12.2012.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	11.077	7.737	70
Novčana sredstva	7.623	6.799	89
Kratkoročna potraživanja	3.454	938	27
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	52.285	44.208	85
Stalna sredstva	200.914	209.880	104
Ispravka vrijednosti	148.629	165.672	111
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava		44.208	
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	63.362	51.945	82

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	85.554	19.708	23
Kratkoročne tekuće obveze	15.340	14.487	94
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	70.213	5.220	7
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja			
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	52.285	44.208	85
Izvori sredstava	52.285	44.208	85
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	137.839	63.916	46
------------------------------	----------------	---------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo _____ 2013. godine

Pravobranitelj
Mladen Mandić